

Position-paper bij manifest 'investeren in werk voor kwetsbare doelgroepen'

Algemeen

Cedris is de vereniging voor sociale werkgelegenheid en re-integratie. Wij zetten ons in voor het verhogen van de arbeidsparticipatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit doen we door kennisontwikkeling, dienstverlening aan onze leden en het adviseren van beleidsmakers en beslissers. De afgelopen decennia is door Sw-bedrijven veel kennis en ervaring opgedaan in het begeleiden mensen met arbeidsbeperkingen en in het ontzorgen van werkgevers die hen een arbeidsplek bieden. Dit doen wij onder andere door:

- Training, diagnose en werkfit maken
- Aanpassing van werkplek en/of productieproces door functiecreatie
- Ondersteuning van de matching en de kandidaat door jobcoaching
- Detacheren van werknemers
- Werkgeversdienstverlening; het ontzorgen van werkgevers.
- Bieden van aangepaste werkgelegenheid, waaronder Beschut Werk.

Nu de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) wordt afgebouwd en de route naar werk verloopt via de participatiewet blijft deze kennis nodig. De opgave om parallel aan de afbouw van de WSW 30.000 beschutte werkplekken in te vullen en in de periode tot 2016 125.000 garantiebanen te realiseren vereist een infrastructuur die toekomstbestendig is en voor gemeenten betaalbaar blijft.

Wat is het probleem?

Het probleem is dat werkzoekenden baankansen onthouden worden, vanwege:

- 1) Onvoldoende financiering
- 2) Onzekere financiering
- 3) Complexe en onvoldoende effectieve regelgeving voor de onderkant van de arbeidsmarkt.

Over dit laatste aspect schreven wij u eerder bij onze arbeidsmarkt agenda, die wij als bijlage toevoegen.

Inzake de beide financiële aspecten, voor zowel de korte termijn (voorjaarsnota), als de middellange termijn (komende 4 jaar), ondertekenden ruim 265 wethouders een manifest. Dit manifest (zie bijlage) ondersteunen wij van harte. Graag lopen wij de beide elementen langs.

Ad 1) Onvoldoende financiering

Bezuiniging WSW

Na twee jaar participatiewet en afbouw WSW wordt duidelijk dat de bezuiniging op het WSW-budget te fors is geweest. Het subsidieresultaat is doorgaans sterk negatief. Dit is door Sw-bedrijven niet langer te compenseren door verdere verbeteringen in de bedrijfsvoering. Daardoor staat de Sw-kennisinfrastructuur, die een kritische succesfactor is voor de realisatie van de banenafpraak, en daarmee het stimuleren van een inclusieve arbeidsmarkt, onder druk. Het verder doorzetten van de

geplande bezuiniging vergroot de financiële problematiek en schaadt de ambitie om de werkgelegenheid voor mensen met arbeidsbeperkingen te vergroten. Schrap de laatste tranches van de rijksbezuiniging op de uitvoering van de oude WSW, zodat de participatiewet een succes kan worden.

Het Lage Inkomensvoordeel (LIV)

Het LIV is bedoeld om werkgelegenheid aan de onderkant van de arbeidsmarkt te stimuleren. Omdat de regeling is gebaseerd op het WML op basis van 40 uur, komen werkgevers met werknemers in de laagste loonschalen binnen 36-uurs CAO's niet of slechts beperkt in aanmerking voor de LIV.

Bovendien vallen groepen erbuiten die slechts een deel van het jaar werkzaam zijn. Dit was ook voor onze leden een forse tegenvaller, waar het LIV eerder nog was gepresenteerd als compensatie voor de rijksbezuinigingen.

Dat werkgevers van gesubsidieerde arbeidsplaatsen geen of slechts zeer gedeeltelijk gebruik kunnen maken van deze maatregel, vinden wij een slechte zaak.

Wij pleiten voor een effectieve maatregel om de werkgeverslasten bij gesubsidieerde arbeid te schrappen. Binnen de compensatie zoals vormgegeven in het LIV zou dat een aanpassing van de regelgeving ter hoogte van circa €90 miljoen betekenen.

Beschut werk

De beschikbare financiering van beschut werkplekken schiet tekort. Nu gemeenten verplicht zijn beschut werkplekken te realiseren behoort ook de financiering op orde te zijn. Met het (na 2020) structureel maken van de huidige tijdelijke bonus van €3000,- moet dit alsnog worden gerealiseerd, opdat wordt voorkomen dat dit belangrijke instrument voor een hogere arbeidsparticipatie zal mislukken.

Nieuwe doelgroepen

De inschatting is dat tot 2022 de gemeente te maken krijgt met 44.000 extra werkzoekenden (vooral jongeren van het speciaal- en praktijkonderwijs), die voorheen zouden zijn aangewezen op de Wajong. De gemiddelde (veelal structurele) begeleidingskosten naar werk bedragen circa €5500,-, terwijl de gemeenten voor hen slechts €1800,- extra via het participatiebudget ontvangen. Dit moet gerepareerd worden om te voorkomen dat een grote groep van deze kwetsbare jongeren vanwege budgettekort wordt afgeschreven voor de arbeidsmarkt.

Ad 2) Onzekere financiering

Gebrek aan financiële stabiliteit

Dit aspect speelt op zeer korte termijn. Budgettaire stabiliteit voor gemeenten is noodzakelijk en dat wordt met het huidige WSW-verdeelmodel niet geboden. Elk half jaar komt het Rijk op basis van actuele prognoses (zogenoemde "blijfkansen-onderzoek") met nieuwe uitstroomcijfers die worden vertaald naar middelen die gemeenten krijgen voor de uitvoering van de WSW en de participatiewet. Dit leidt tot forse jaarlijkse fluctuaties die gemeenten belemmeren toekomstgerichte keuzes te maken in het belang van de brede doelgroep van de participatiewet.

	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>
Aantallen volgens de P-wet	88.300	83.300	78.300	73.600	70.400	68.000	65.630
Aantallen meicirculaire 2016	87.549	84.165	80.083	76.057	72.116	68.256	64.480
Aantallen meicirculaire 2017		83.014	80.152	76.612	73.071	69.562	66.091
Verschil 2017 tov Participatiewet		-286	1.852	3.012	2.671	1.562	461

Vorig jaar waarschuwden wij dat de uitstroom volgens de mei-circulaire fors lager lag dan begroot, waardoor gemeenten meer mensen moesten financieren met hetzelfde geld.

De meicirculaire 2017 laat nu zien dat het aantal arbeidsjaren over 2016 in de praktijk toch lager is uitgevallen dan de prognose in de meicirculaire 2016. Dit is verrassend.

De voorspelling op basis van de laatste circulaire is bovendien opnieuw dat de aantallen in 2017 en vooral 2018 fors hoger zullen uitkomen dan de prognose vanuit de P-wet. Dit leidt opnieuw tot problemen in de meerjarenbegroting van gemeenten. En daarmee tot veel (vaak onnodige) discussie over de WSW en de SW-bedrijven.

Om de financiële onzekerheid voor gemeenten te verkleinen pleit Cedris om vóór de September-circulaire, samen met de VNG, danwel het verdeelmodel sterkt te verbeteren, danwel te vervangen door een systeem waarbij het WSW-budget wordt gebaseerd op werkelijke aantallen van het voorgaande jaar (t-1).

Forse tekorten in meerjarenperspectief

Hoewel jaarlijkse prognoses fluctueren is tot nu toe het meerjarenbeeld fors negatiever dan waarvan bij de invoering van de participatiewet is uitgegaan. Omdat meerjarenbegrotingen van gemeenten (vier jaar!) sluitend moeten zijn, moeten voorziene tekorten over de periode van vier jaar in de begroting zijn afgedekt. Ook de Raad voor de Financiële verhoudingen wijst recentelijk op het belang van voldoende stabiliteit en zekerheid.

De forse budgettaire tekorten op de uitvoering van de WSW en de continue onzekerheid over te ontvangen bedragen zet het behoud van de Sw-infrastructuur onder druk. De discussies over onvoldoende budget voor uitvoeren van de 'oude' WSW-regeling hindert onze leden en gemeenten om het oog te richten op toekomst en de nieuwe taken conform het genoemde advies van de SER.

Tenslotte

Een belangrijk doel van de invoering van de Participatiewet is om de arbeidskansen voor mensen met een afstand te vergroten. Daarvoor is, zoals ook de Sociaal Economische Raad heeft bepleit, het behoud van de kennis en expertise van de Sw-infrastructuur noodzakelijk.

Zonder de bewezen effectieve inzet van instrumenten als training, functiecreatie, jobcoaching en detachering zal de banenafpraak niet gerealiseerd worden. Nu reeds zien wij witten vlekken in de landkaart: plekken waar de expertise niet meer beschikbaar is.

Voldoende middelen en een stabiel financieel meerjarenkader zijn belangrijke randvoorwaarden om de arbeidsdeelname van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt te laten toenemen. De infrastructuur van de SW is cruciaal voor een succesvolle uitvoering van de participatiewet en de banenafpraak. Dat moet ook financieel mogelijk blijven.